

به مناسبت سالروز تبعید امام خمینی به ترکیه؛ آغاز هجرتی سرنوشت ساز

سیزدهم آبان سالروز تبعید امام خمینی به ترکیه است، روزی که روشنگری ها و افشاگری های بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران درباره ی لایحه ی کاپیتولاسیون به تبعید ایشان به ترکیه منجر شد؛ هجرتی تاریخی که به عنوان نقطه ی عطفی در مبارزات انقلابی ملت ایران به شمار می رود.

سیزدهم آبان سالروز تبعید امام خمینی به ترکیه است، روزی که روشنگری ها و افشاگری های بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران درباره ی لایحه ی کاپیتولاسیون به تبعید ایشان به ترکیه منجر شد؛ هجرتی تاریخی که به عنوان نقطه ی عطفی در مبارزات انقلاب، ملت ایران، به شما، مه ۱۳۵۱.

امام خمینی در سیزدهم خرداد 1342 هجری خورشیدی با سخنان کوبنده ی خود در مدرسه ی فیضیه ی قم، مردم را به مبارزه ای آشکار مقابل نظام حاکم دعوت کرد، این سخنان امام، خشم رژیم پهلوی را برانگیخت و دستور بازداشت ایشان صادر شد. بدنبال بازداشت امام، مردم به خیابان ها آمدند و قیام تاریخی پانزدهم خرداد 1342 هجری خورشیدی را رقم زدند؛ قیامی که سرآغازی برای شکل گیری انقلاب اسلامی مردم ایران بود.

پس از این واقعه، امام خمینی به عنوان رهبر نهضت شناخته شد، رژیم پهلوی که قدرت خود را در خطر می دید، به مبارزه با امام برخاست تا ایشان را از فعالیت های سیاسی و رهبری نهضت دور کند، اما این تلاش ها نه تنها راه به جایی نبرد بلکه گام های استوار امام و آزادی خواهان را استوارتر از پیش کرد.

بیش از سه دهه از لغو کاپیتولاسیون یا حق قضاوت کنسولی در ایران نگذشته بود که محمدرضا پهلوی در سیزدهم مهر 1342 هجری خورشیدی به کابینه ی اسدالله علم دستور داد، پیشنهاد آمریکا درباره ی اعطای مصونیت قضایی به شهروندان آمریکایی را به صورت لایحه ای قانونی در هیات دولت تصویب کند و به این ترتیب احیاگر دوباره ی آن شود.

مجلس شورای ملی در بیست و یکم مهر 1343 هجری خورشیدی و در زمان نخست وزیری منصور، این لایحه را تصویب کرد. مصوبه ای که در حقیقت سند اسارت ملت و دولت ایران به دست آمریکا بود.

امام خمینی زمانی که از این خبر آگاهی یافت، به مخالفت با آن برخاست و در چهارم آبان 1343 هجری خورشیدی این اقدام را ننگین خواند و به روشنگری مردم، در این باره پرداخت.

بنیانگذار جمهوری اسلامی در این روز با آگاه ساختن مردم نقشه های استعمارگران را افشا کرد و فرمود: «... اسلام در خطر است و آمریکا می خواهد از طریق قطع نفوذ روحانیت، نقشه های خود را عملی کند؛ زیرا که می داند با وجود نفوذ روحانیت هرگز نمی تواند کاری از پیش ببرد.» امام همچنین درباره ی اقدام محمدرضا پهلوی در پذیرش کاپیتولاسیون اظهار داشت: «... دولت با کمال وقاحت از این امر ننگین طرفداری کرد...»

رژیم حاکم از این سخنان خشمگین شد و در سپیده دم سیزدهم آبان 1343 هجری خورشیدی با حمله به منزل امام خمینی در قم، ایشان را به وسیله ی کماندوها و نیروهای ساواک دستگیر و به تهران منتقل کرد. ساواک پس از این اقدام برای دور کردن امام از وطن وی را با یک هواپیمای نظامی به آنکارا در ترکیه تبعید کرد.

ساواک عصر آن روز در روزنامه ها، دلیل تبعید امام خمینی را اقدام علیه امنیت کشور، عنوان کرد، اما مردم ایران که رهبر خود را به خوبی می شناختند و از آرمان های ایشان شناخت کاملی داشتند به خیابان ها ریختند و اعتراض های خود را با تعطیلی بلند مدت درس حوزه ها و فرستادن تومارها و نامه ها به سازمان های بین المللی و مرجع های تقلید گسترش دادند.

رژیم که از نقش آیت الله سید مصطفی خمینی فرزند امام برای بسیج مردم و روحانیون آگاهی داشت، چند ساعت پس از تبعید بنیانگذار جمهوری اسلامی، وی را به صورت شتابزده بازداشت کرد و در سیزدهم دی 1343 هجری خورشیدی نزد پدر در ترکیه تبعید کرد.

رژیم حاکم چند روز بعد برای کاهش ارتباط امام خمینی با پیروانش، ایشان را در بیست و یکم آبان به شهر بورسا در غرب آنکارا انتقال داد.

مردم در مدتی که امام در ترکیه به سر می برد، به صورت پنهانی به فعالیت های خود ادامه می دادند و در این مدت با فشارهای زیاد، رژیم را مجبور کردند که به آنها مجوز دهد که به وسیله ی نمایندگانی از حال امام خمینی با خبر شوند.

بنیان گذار جمهوری اسلامی نیز در این مدت با فرستادن نامه های رمزگونه خود به علما، استواری خویش را در این مبارزه ها بیان می کرد.

امام خمینی در این زمان نوشتن کتاب تحریرالوسیله را آغاز کرد و با فتوای های فقهی خویش جهاد، دفاع، امر به معروف و نهی از منکر را تکلیف شرعی مردم دانست.

امام در سیزدهم مهر 1344 هجری خورشیدی از ترکیه به عراق تبعید شد، تا از این کشور، سکان هدایت مردم را برعهده بگیرد.

این هجرت تاریخی معمار انقلاب، آغازی بر پیروزی مردم انقلابی ایران در مبارزه با رژیم طاغوت بود تا ثمر بخش آرمان های امام خمینی و نهضت مردم ایران باشد. هجرتی که 13 سال بعد پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی در بیست و دوم بهمن 1357 هجری خورشیدی را رقم زد و بدین ترتیب رایحه ی خوش آزادی و استقلال در سراسر وطن، طنین انداز شد.

با الهام از: کتاب انقلاب اسلامی و چرایی و چگونگی رخداد آن